

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Vtrum possibilitas claræ Dei visionis, sit demonstrabilis solo lumine
naturæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

ARTICVLVS IV.

Utrum possibilitas claræ Dei visionis, sit demonstrabilis solo lumine naturæ?

§. I.

Quibusdam præmissis, negativè concluditur.

63. **C**ertum & indubitatum est apud omnes, beatificæ visionis existentiam, aut futuritionem, non posse lumine naturali demonstrari, quia cum illa sit creaturæ intellectuali indebita, subindeque ex sola Dei voluntate dependens, solâ ipsius revelatione potest certò cognosci. Unde Isaiæ 64. dicitur: *Oculus non vidit Deum, absque te, quæ præparasti expectantibus te.*

Certum etiam est, non posse evidenter ostendi beatificæ visionis impossibilitatem; tum quia falsum non potest evidenter ostendi: tum etiam, quia argumenta quæ contra ejus possibilitatem fieri possunt, solubilia sunt, & supra à nobis proposita & soluta. Quod ergo vertitur in controversiam, est an illius possibilitas possit lumine naturali evidenter demonstrari? Scotus enim in 4. dist. 49. quæst. 8. & Vazquez 1. 2. disp. 20. cap. 2. partem affirmantem tenent, alij verò negantem, cum quibus

64. **D**ico: possibilitatem visionis Dei ut est in se, solo lumine naturali demonstrari non posse, aut evidenter cognosci.

Probatum primò ex Augustino libro 13. de Trinit. cap. 8. & 9. ubi loquens de vera beatitudine, ait: *Hanc utrum capiat humana natura, quam tamen desiderabilem consistetur, non parva questio est. Sed si fides adsit, nulla questio est. Humanis quippe argumentationibus hæc invenire conantes, vix pauci abundanti præditi ingenio, abundantes otio, doctrinisque subtilissimis eruditi, ad indagandam solius anime immortalitatem, pervenire potuerunt: qui tamen animæ beatam vitam non invenerunt stabilem, id est veram.*

Quibus verbis in primis satis aperte declarat impossibilitatem perveniendi ad perfectam cognitionem supernaturalis beatitudinis, solo lumine naturæ. Deinde argumentum à posteriori satis efficax insinuat: Si enim possibilitas beatitudinis supernaturalis, esset evidenter cognoscibilis ex principijs naturæ, illam absque dubio aliquis ex tot antiquis Philosophis, præstanti ingenio præditis, fuisset assecutus: Sed ex Augustino beatitudinem supernaturalem profus ignorarunt: Ergo signum est eam solo lumine naturæ non esse cognoscibilem.

65. **P**robatum secundò conclusio ex D. Thoma 1. 2. quæst. 109. art. 1. ubi hæc scribit. *Intellectus humanus habet aliquam formam, scilicet ipsum intelligibile lumen, quod est de se sufficiens ad quedam intelligibilia cognoscenda, ad ea scilicet in quorum notitiam per sensibilia possumus devenire: aliorum verò intelligibilia intellectus humanus cognoscere non potest, nisi fortiori lumine perficiatur, sicut lumine fidei, vel prophetiæ, quod dicitur lumen gratiæ, inquantum est nature superadditum.* Ex quo potest tale confici argumentum. Intellectus humanus ex suo lumine naturali non potest pervenire ad cognitionem nisi eorum quæ per effectus sensibiles cognosci possunt, & ex ipsis colligi: Sed ex effectibus sensibilibus non potest colligi visio beata: Ergo ejus possibilitas non potest lumine naturali cognosci.

A Major patet, Minor probatur. Ex effectibus sensibilibus non potest evidenter colligi nisi illud quod habet necessariam connexionem cum ipsis: Sed visio beata non habet necessariam connexionem cum sensibilibus: Ergo ex illis colligi nequit. Minor probatur: Supernaturalia non habent necessariam connexionem cum effectibus naturæ: Sed visio beata est aliquid supernaturale, ut supra ostensum est, sensibilia verò sunt quidam effectus naturæ: Ergo ex effectibus sensibilibus non potest cognosci visio beata. Major in qua solum potest esse difficultas, est nihilominus certa: Supernaturalia enim intantum dicuntur supernaturalia, inquantum excedunt totum ordinem naturæ: Sed non transcenderent totum naturæ ordinem, si haberent necessariam connexionem cum effectibus naturæ, ut de se patet: Ergo &c.

B Probatum tertio: Omnis demonstratio vel est à posteriori per effectum connexum cum causa, vel à priori per causam continentem effectum: At nullo ex his modis possibilitas visionis beate demonstrari potest: non quidem à posteriori, cum visio beata nullum effectum producat cum illa connexum; nec à priori, omnis enim demonstratio à priori debet esse per causam proximè continentem effectum: At causa proxima visionis non est intellectus nudè sumptus, sed lumine gloriæ perfusus & confortatus, ut infra dicemus; unde intellectus, ut sic actuatus, debet evidenter cognosci, ut à priori demonstretur possibilitas visionis beate: Sed hoc impossibile est naturaliter: Ergo possibilitas visionis beate, solo lumine naturæ demonstrari nequit.

C Confirmatur: Visio beata non connectitur cum potentia naturali intellectus humani, sed solum cum potentia obedientiali: At potentia obedientialis, cum Deum ut autorem supernaturalem, & vires totius naturæ transcendentem respiciat, lumine naturali evidenter cognosci non potest; alias viribus naturæ cognosci posset potentia obedientialis humanæ naturæ, ut terminetur per subsistentiam Dei, subindeque possibilitas incarnationis, quod Theologi in Tractatu de Incarnatione communiter regnant: Ergo idem quod prius.

D Denique suaderi potest conclusio ratione quam insinuat D. Thomas super cap. 2. epistolæ ad Corinthios. Nequit demonstrari possibilitas finis, nisi possit evidenter sciri possibilitas mediorum, quia finis non est consequibilis nisi per media: Sed possibilitas mediorum ad claram Dei visionem conducentium, nimirum gratiæ, fidei, spei, & charitatis, solo lumine naturali, evidenter cognosci nequit; cum enim hæc sint supernaturalia, captum luminis naturalis transcendentur: Ergo nec visionis beatificæ possibilitas.

E Neque valet responsio Vazquezij dicentis ad cognoscendam evidenter visionis beatificæ possibilitatem, non esse necessarium cognosci in particulari media à quibus dependet, sed vagè tantum & in communi. Non valet inquam: nam sicut beatitudo in communi respicit media in communi, ita beatitudo sumpta in particulari, ab his medijs & principijs in particulari essentialiter dependet: At omne cognoscibile ab eisdem causis dependet quoad cognosci cognitione à priori, à quibus dependet in esse: Ergo licet cognitio mediorum in communi, sufficiat ad cognitionem evidentem beatitudinis in communi, ad notitiam tamen evidentem beatitudinis speciatim

sumpta, scilicet supernaturalis, qualis est visio beatifica, requiritur cognitio mediiorum in particulari, à quibus essentialiter dependet: nimirum gratiæ sanctificantis, fidei, spei, charitatis, &c.

§. II.

Solvuntur objectiones.

70. **O**bjicies primò cum Scoto: Evidens est lumine naturali, intellectum creatum posse cognoscere quicquid continetur intra ejus objectum adequatum: Sed eodem lumine naturali constat, Deum clarè visum contineri sub objecto adequato intellectus creati, quod, ut supra diximus, est ens in communi, ut abstrahens à creato & increato, à naturali & supernaturali: Ergo lumine naturali evidens est, Deum posse ab intellectu creato videri, ut in se est.

71. **R**espondeo primò: negando Minorem. Non est enim evidens lumine naturali, objectum adequatum intellectus esse ens in communi, prout abstrahit à naturali & supernaturali, cum lumine naturali non possit cognosci, dari aliquod ens supernaturale. Unde quamvis Deus clarè visus, re verà sub illo contineatur, hoc tamen solo lumine naturali demonstrari nequit.

Respondeo secundò: Quòd quamvis lumine naturali esset evidens, ens ut sic secundum rationem communem suæ analogiæ, esse objectum adequatum intellectus creati, nihilominus nequit inde evidenter concludi, ac demonstrari possibilitas visionis beatificæ; quia ad hoc salvandum, non est necesse quòd intellectus creatus possit attingere Deum ut in se est, & cognitione clarà & intuitivà, qualis est visio beatifica: Sed fatis est quòd abstractivè aut alio modo imperfectiori, sit ab illo cognoscibilis.

72. **I**nstat Scotus: Lumine naturali evidens est perfectionem convenientem potentiæ inferiori, posse competere superiori, si ambæ ad idem genus pertineant: Sed attingere intuitivè omnia objecta contenta sub objecto specificativo potentiæ, competit potentiis cognoscitivis intellectui inferioribus, nimirum visui, auditui, & aliis sensitivis potentiis: Ergo evidens est, id etiam posse convenire intellectui.

Confirmatur: Nulla est repugnantia quòd intellectus adjuvetur, seu elevetur ad cognoscendum Deum ita perfectè sicut alia objecta; & consequenter, si ista potest intuitivè cognoscere, Deum etiam poterit clarè & intuitivè videre.

73. **A**d instantiam respondeo negando Majorem, multæ enim perfectiones competunt inferiori alicujus generis, quæ superiori competere nequeunt: nam cælo convenit incorruptibilitas, quæ tamen homini qui cælo est superior non competit: habitui primorum principiorum convenit evidentia, fidei tamen, quæ superior est, non convenit. Et ratio est in promptu, licet enim talis perfectio superiori non conveniat, potest tamen illi convenire alia major perfectio, per quam alia ejusdem generis inferiora excedat; & sic contingit in proposito, nam posse Deum abstractivè attingere, & omnia objecta sensuum abstractivè & intuitivè, longè majus est quam ad objecta sensibilia intuitivè attingenda alligari: primum autem convenit intellectui, secundum sensibus.

74. **A**d confirmationem dicatur in re ita esse, sed non evidenter demonstrari quòd talis repugnantia non sit; unde si aliquis potest contenderet

Tom. I.

A talem repugnantiam dari, ex principiis naturæ non possit evidenter convinci. Potestque contra hunc discursum fieri manifesta instantia: Angelus enim omnia objecta quæ sunt infra Deum comprehensivè cognoscit, & tamen ex hoc non licet inferre nullam esse repugnantiam, ut elevetur à Deo ad ipsius comprehensionem: Ergo Major illius discursus evidens non est, possit enim aliquis respondere exigi infinitam virtutem ad attingendum Deum clarè in seipso, qui sic respondens non possit evidenter convinci ex principiis naturæ.

Objicies secundò: Qui comprehendit aliquam potentiam, cognoscit omnes actus, & omnia objecta ad quæ potest se extendere: Sed Angelus naturaliter comprehendit intellectum humanum, qui est capax visionis beatificæ: Ergo solo lumine naturali cognoscit, intellectum humanum ad illam posse elevari, ac proinde illam esse possibilem.

Respondeo primò, negando Majorem: Nam ad comprehensionem alicujus potentiæ, sufficit quòd cognoscantur in communi actus & objecta ad quæ illa potest se extendere, nec requiritur quòd talis cognitio descendat ad omnia objecta particularia, & terminetur ad omnes ejus actus in individuo: verbi gratià ut comprehendatur potentia visiva aquilæ, non est necesse cognoscere explicitè, & in particulari, omnia objecta quæ potest videre; sed sufficit cognoscere in communi, quòd illa potest videre quicquid visibile est. Similiter ut Angelus comprehendat intellectum humanum, sufficit ut videat, illum posse cognoscere quicquid cognoscibile est.

Respondeo secundò: Datà Majori, distinguo Minorem. Angelus naturaliter comprehendit intellectum humanum, secundum potentiam naturalem, concedo: secundum potentiam obedientialem, nego. Homo autem, non est capax visionis beatæ, secundum potentiam naturalem, sed tantum secundum potentiam obedientialem. Unde licet Angelus naturaliter comprehendat potentiam naturalem intellectus creati, non sequitur quòd in ea cognoscat possibilitatem visionis beatificæ.

Dices, Potentia obedientialis identificatur realiter cum intellectu humano, & est illi essentialis: Ergo non stat intellectum humanum comprehendi ab Angelo sub conceptu differentiali, & non cognosci ab illo sub conceptu potentiæ obedientialis. Consequentia probatur, nam comprehendere est cognoscere objectum, quantum cognoscibile est: Sed non stat objectum sic cognosci, & prædicatum aliquod ipsi essentiali cognoscentem latere: Ergo &c.

Respondeo concessio Antecedenti, negando Consequentiam. Ad cujus probationem dicatur duplicem esse comprehensionem, alteram quæ est tantum talis absolutè & omnibus modis; alteram quæ est tantum talis in determinato genere: primam non potest aliquod objecti prædicatum latere, secundam verò nullum ex illis quæ spectant ad genus in quo est comprehensio: Angelus autem comprehendit intellectum humanum comprehensione naturali, & ideo nullum prædicatum naturaliter cognoscibile, potest ipsi latere; non verò comprehendit illum comprehensione adequatà in omni genere, ideoque potentia obedientialis quæ non est naturaliter cognoscibilis, ejus cognitionem subterfugere potest.

Ex dictis inferes, etiam supposità fide & divinà revelatione, non posse naturali ratione demon-

Q iij

75

76

77

78

79

80